

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului
APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
" " " pe 1/2 de an 5 cor.
" România și străinătate pe an 14 frc.
" " " " pe 1/2 an 7 "

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte
etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la
150 de cuvinte 6 cor. până la 200 de cuvinte
8 cor., de aci în sus 10 coroane.

Manuscrisurile să adresează la redacțiunea
„FOAIA DIECEZANĂ”
iar banii de prenumerațiune și inserțiuni la
Administrațiunea Tipografiei și Librăriei die-
cezane în Caransebeș. — Telefon Nr. 30.

~~Nr. 6769 B. ex 1909.~~

Composen sinodului electoral al Caransebeșului
„Foaia Diecezană” aduce în rândul său de duminică următorul comunicat. și

Onoratului cler și iubitului popor credincios din Eparhia orto-
doxă răsăriteană română a Caransebeșului.

Onoraților deputați ai Sinodului acestei Eparhii!

Înalt Prea Sântitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit cu literile sale ddto Octomvre a. c. Nr. 426 Metr. a comunicat Conzistoriului nostru diecezan, că Majestatea Sa ces. și apostolică regească nu s'a îndurat să confirme alegerea de episcop, efectuită în Sinodul Eparhial electoral al doilea ținut în 29 Iunie st. v. 1909.

În urma acestora Conzistoriul nostru diecezan având în vedere §. 98 din Statutul organic a propus, iară Înalt Prea Sântitul Domn Mitropolit Ioan Mețianu a acceptat și consimțit cu literile sale ddto 31 Octomvre a. c. Nr. 537 M. ca Sinodul Eparhial electoral acum al treilea să fie convocat pe Sâmbătă în 21 Noemvre a. c. st. vechiu.

Deci în virtutea §-lui 90 din Statutul organic Conzistoriul diecezan convoacă și prin aceasta declară de convocat Sinodul extraordinar al Eparhiei Caransebeșului, al treilea, pentru alegerea de Episcop pe Sâmbătă în 21 Noemvre a. c., st. vechiu la biserica catedrală din Caransebeș la 10 ore antemeridiane.

Caransebeș, din ședința conzistorială ținută în 7 Noemvre 1909.

Președintele Conzistoriului

Filaret Musta m. p.
arhimandrit, vicariu episcopesc.

Contribuțiuni la istoria școalelor bănățene

II.

Românii, socotiți pe vremurile acelea împreună cu Sârbii sub numele de „Iliri“, n'aveau nici suflet și nici făptură culturală. Singura lor viață sufletească era credința, religia deochiată din partea stăpânilor și pentru care îndurau atâtea neajunsuri și umiliri. Dar nici această îngustă viață a sufletului nu și-o puteau manifesta fără piedici, prin limba atât de scumpă, păstrată cu atâta sfințenie de strămoși, căci Sârbii răvneau după stăpânire deplină pe sama limbei lor. Întruparea în fapte a făgăduințelor făcute de casa domnitoare întârzia. Și cât de măntuitoare era să fie întruparea aceasta! Căci Românii duceau lipsa cea mai grea și cea mai amară, anume lipsa mijloacelor și a puterii cu ajutorul cărora și-ar fi putut alcătui și ei o viață deosebită de a celorlalte neamuri! — Ei n'aveau nici bărbați, cari să-i convingă de temeinicia adevărului, că numai un popor, care își crește și întărește sufletul din aurul cel mai curat al culturii adevărate, e vrednic de viață și e capabil să trăiască. În fruntea lui se aflau domni străini atât în cele lumești cât și în cele bisericesti, în fața cărora i-se strângea inima de răceala, ce o sufla mereu vorbele și faptele străinilor, iar lumea de sentimente și-o manifesta în margini tot mai înguste.¹

Astfel poporul acesta blând și ascultător, însuflețit pentru împăratul „chip dumnezeesc pe pământ“ își tânjia traiul fără noroc și fără nădejde, cu sufletul rob, silit să-și îndoie genunchiul naintea tuturor străinilor. Nici când nu s'a bucurat de slobozenie deplină „doar într'un trecut îndepărtat, din care însă nu ne putem câștiga nici o mărturie mai lămurită“, cu toate că după dispozițiile lui înalte, după prisosul de viață care clocotea în el, putea, trebuia să fie și stăpânul. Datele statistice făcute, deși cu multe greșeli, de Grisellini prin anii 1770 ne vorbesc doar de o majoritate covârșitoare a elementului român pe plaiurile acestea: Români 181,639; Sârbi 78,780; Nemți, Francezi și Italieni 42,201; Bulgari 8683; Țigani 5272 și Evrei 353.

Și sutele acestea de mii de Români aveau abia 24 de învățători; dar și aceștia știau atât de puțin încât mai că nici nu se deosebeau de poporul ai cărui luminători se pretindeau a fi. Scrisul și cetitul era tot ce făcea titlul lor de dascăli. Preoții încă nu însămnau mai mult; în multe cazuri doar nici atâta cât dascălii —; mulți nici nu cunoșteau taina cea mare a scrisului și cetitului! Aceștia din urmă făceau slujbele dumnezeiești fără carte, după cum îi ajuta memoria, oțelită

în școalele popești. Plecând dela astfel de împrejurări vom înțelege vorbele grele și grăitoare de durere din raportul oficios trimis la „Gubern“ în anul 1768. „Străinul, căruia i-să întâmplă să călătorească prin părțile acestea (Banat) se înfioră până în rărunchi, văzând întunerecul, în care trăește poporul acesta (român) înzestrat cu atâtea însușiri eminente dar necioplit, învăluit de credințe deșarte. El nu-ș cunoaște nici credința proprie; n'a ajuns încă la conștiința de om. Singura lui ocupație este prăsirea de vite. Preoții lui sânt întunecați, nu se îngrijesc de soarta păstoriiilor lor, nici de luminarea tineretului, care crește în moravuri proaste și deprinderi primejdioase.“

Sârbii, stăpânitorii vieții sufletului nostru, erau mai privilegiați de soarte. Ei aveau pe lângă un mânăunchi de intelectuali și părinți sufletești, căpetenii bisericesti cari se îngrijau de creșterea și întărirea sufletului, deși adeseori numai îndemnați de căpeteniile lumești, precum să întâmplă cu metropolitul *Nenadovicu*. Acesta primi adecă prin anii 1752 înalta poruncă, să înființeze școale pe sama poporului și să cheltuiască mai multă muncă, să lucre cu mai multă râvnă pentru luminarea celor oropsiți, spre binele bisericeii și al patriei.

Atât Românii cât și Sârbii n'aveau școale în adevăratul înțeles al cuvântului, doar pelângă vre-o mănăstire mai fruntașă și pelângă episcopii. Și în școalele acestea mergeau tinerii într'un singur caz, anume când voiau să se facă popi ori cântăreți de strană. A ști carte însemna la sămintiile acestea a ști meșteșugul preoțesc ori a fi comerciant. Ceice umblau la școală, mergeau cu gândul să se pregătească pentru sfânta taină a preoției ori să devină cel puțin țarcovnici. Ceice voiau să se facă comercianți erau introduși în tainele scrisului și a socotitului de alți comercianți cari învățaseră meșteșugul acesta scump în țările apusului.

Învățământul să făcea în școalele acestea, să le zicem preoțesti, într'un mod de tot primitiv și unilateral. Consta mai numai din memorizare. Aceasta o știm dintr'un raport al senatului școlar sârbesc din Timișoara de prin anii 1770. În Timișoara existau anume 3 școale de acestea, înființate încă pe vremea stăpânirii turcești; să zice că una dintre ele să fi fost pe jumătate românească, anume pentru preoții „Vlahilor“.

Cred că nu va fi de prisos cunoașterea raportului amintit, mai ales că ne spune mai în detalii ce și cum să învăța în școalele preoțesti zidite tot după un calapod; ne arată tot cece trebuia să știe candidatul de preoție:

„În școalele din Timișoara, precum în toate celelalte școale din țară, care aparțin confesiu-

¹ Vezi I. Agârbiceanu: Apariții bolnave în societatea noastră. Luceafărul anul VIII Nr. 21.

nei noastre, să face cap și începătură învățământului cu cetitul. După ce ucenicii prind a buchiza li-să dă »ceaslovul« în mână, pe care trebuie să-l învețe din buche în buche de-a rostul, fără considerare că cunosc ori nu cunosc toate literile. Învățarea Ceaslovului are de scop să dezvolte în elevi frica de Dumnezeu, temeiul înțelepciunii, pe de altă parte să-i facă capabili de-a da mâna de ajutor preoților la săvârșirea diferitelor slujbe dumnezeiești. Cu Ceaslovul se trudește tinerimea nu mai puțin decât doi ani; după mântuirea lui trece, conform obiceiului la Psaltire. Cu prilejul acesta învățătorii caută să se convingă, de cunosc toți ucenicii oile negre de pe câmpul gălbui al hârtiei. Dacă să întâmplă ca unul ori altul să nu le cunoască toate, acesta trebuie să învețe cetirea fiecărui cuvânt din Psaltire fără ca să-i mai arete cineva slovele necunoscute și astfel să ghicească și ghicind să cunoască literile. Psaltirea să memoriza așijderea întreagă, tot astfel și catavasiile împreună cu „vierșul“ lor. Școlarul, care știe Ceaslovul, Psaltirea și Catavasiile se poate angaja ca „diac“ la vre-o biserică. Candidații de preoție însă trebuie să mai învețe și Testamentul nou, mai ales epistolele lui Pavel și Evangheliile. Aceasta e proba de foc pentru ceice voiesc să intre în tagma clericilor; celce trece teafăr prin proba aceasta, poate aspira la preoție după o muncă atât de aspră, cheltuită cu memorizarea mehanică a scrierilor sfinte. Candidații de preoție nu se deprind în meșteșugul scrisului și al socotitului; acestea să consideră ca lucruri de a doua mână. Elevul care nu stăpânește în sufletul său calitățile delipsă pentru o față bisericască, mântuind Psaltirea, să desparte de școală; și dacă are norocul să între ca ucenic la vre-un negustor, versat în ale scrisului și socotitului, învătă aici meșteșugurile acostea de mare preț, de nu, în puțină vreme uită tot: Ceaslov, Psaltire, învățate cu atâta chin și trudă sufletească.¹

(Urmează)

Învățătura bisericii ortodoxe

4. Armonia în lume dovedește existența lui Dumnezeu.

Există adevăruri care sânt așa de sante că să produce în noi oarecare sfială când încercăm să le dovedim. Dece trebuie necredința să turbure și întunece în sufletul nostru noțiuni atât de simple? Existența lui Dumnezeu nicicând n'a fost trasă la ndoeală de creștini sinceri; dar adevărul acesta e atacat de cei impioși și așa trebuie să să arate bazele

¹Vezi Dr. Finácy Ernő: A magyarországi közoktatás története Mária Terézia korában II.

solide, neschimbăcioase ale credinții adevărate ca să să poată arăta argumentele contra necredinții.

În univers, afară de cele espuse până acum, observăm ordine, căci aci nu este caos, ci *cosmos*, adică un sistem de armonie și frumusețe. De aci putem ajunge pe o nouă cale la Dumnezeu: armonia lumii împreună cu concluziile noastre din acest fenomen.

A. O privire asupra lumii astrilor.

Înainte de toate admirăm aci numărul lor. Acum să numărăm aproape o sută milioane de stele vizibile, dar adâncul patului stelar, după preotul Secchi, e într'adevăr insondabil. E probabil că soarele și renniunea stelelor mari cel înconjură nu e numai un vast morman ce formează drumul laptelui. Înmulțind cifrele, repetând zerourile, adâncul va rămânea pentru om fără măsură, mai fără fund. Cine poate număra nisipul?

Ceeace confundă imaginația sânt imenzitățile care să așază între lumile cerești. Opt miliarde de mile ne desparte de cele mai deaproape stele de noi. Să ne adâncim însă în adâncul firmamentului, să lăsăm să treacă patru luni: supt steaua polară e un astru de o sută șaptezeci miliarde de mile. Există stele așa departe de noi, că lumina lor nu poate parcurge distanța ce le desparte de noi decât în o sută, mie, zece mii de ani, mii, zece mii de secole; iar noi știm că lumina într'o secundă face 75.000 de mile.

Acești astri toți să mișcă. Știința nu recunoaște stele fixe. Aceste milioane, miliarde de globuri urieșe merg în armonie în spaț fără să să ciocnească. De aceea cei vechi frapați oarecum de această euritmie, că ei n'au cunoscut decât numai în parte, au născut-o dans, concert, ori că simțau și admirau acordul părților ce conlucra la unitatea magnifică a întregului.

Să vorbim însă ceva despre soare și cortejul lui de planete. Mercur e cel mai aproape de astrul central, anul lui e de optzeci și șapte de zile de ale noastre. Neptun, cea din urmă planetă cunoscută din sistemul solar, ce învârte în jurul centrului comun în o sută șasezeci și patru ani și are anotimpuri fiecare de patruzeci și unu de ani. Supuse aceleiaș forțe principale, stăpânite de aceleiaș legi, aceste globuri osebite oferă în cursurile și întoarcerile lor periodice, tot mai mari dar totdeauna concentrice, modelul ideal al armoniei dinamice.

Balaam plin de admirație în prezența mulțimii Evreilor, esclamă: „Cât de frumoase sânt corturile tale, lăcuințele tale, Israile“ (Num. 24, 5). Cu atât mai cuprinși de mirare să cade să fim noi când sântem în fața legioanelor de astri ce să află în lăcuințele imenzității.

B. Pe globul nostru încă să află ordine.

Să privim munții. De ce aceste înălțimi, aceste vârfuri? Ei împiedecă vaporii împrăștiati în atmosferă, îi condensează în măsura că formează rezervoare nesecate care alimentează râurile destinate să roueze pământul. Slobozite dela aceste vârfuri masele lichide ar avea o impetuoșitate cu care ar ajunge în mare după ce au răpit cu valurile lor în lungul curs fecunditate și viață.

(Urmează)

Nr. 6740 B ex 1909.

Regulamentul pentru procedura disciplinară votat de congresul național bisericesc în sesiunea din anul curent să publică în următoarele:

Cap. I.

Persoanele supuse disciplinei.

§. 1. Regulamentului prezent sânt supuse toate persoanele însărcinate cu funcțiuni bisericești, școlare, epitropești și fundamentale, cu excepția arhierilor și a călugărilor dela mănăstiri, ale căror cauze disciplinare are să le reguleze sinodul episcopesc. Acest regulament se estinde mai departe și asupra candidaților de preoți și de învățători.

A. Transgresiuni disciplinare.

§. 2. *a)* Neglijență sau neascultare în împlinirea datorițelor;

b) necorecități în afacerile oficiale;

c) fapte mai puțin grave, săvârșite în contra ordinii și a buneii cuviințe;

d) căutare de certe și agitare la neînțelegeri;

e) espectoratiuni și expresiuni necuviințioase față de superiori și de autoritățile bisericești;

f) executarea înainte de aprobare a acelor concluze, cari sânt a se aproba prealabil prin autoritățile superioare.

B. Delicte disciplinare.

§. 3. *a)* Necredință față de biserică;

b) desconsiderarea și deonestarea doctrinelor, canoanelor, legilor, ordinațiunilor și datinelor bisericești;

c) fapte contrare canoanelor, regulamentelor și ordinațiunilor în vigoare;

d) fapte contrare moralei publice;

e) viață casnică contrară moralei publice și învățaturii bisericești, precum și căsătoria nebinecuvântată de biserică;

f) nemişcarea obstinată a datorițelor oficiale și neglijarea cu desăvârșire a oficiului;

g) părăsirea arbitrară și nejustificată a oficiului;

h) călcarea datorițelor oficiale și abuzul de oficiu săvârșit prin corumperi sau mituiri;

i) neascultarea obstinată și purtarea necuviințioasă față de superiorități;

k) administrarea necorectă sau instrăinarea averilor bisericești, școlare și fundamentale;

l) denunțări și calomnieri față de capii și superiorii bisericii, precum și față de corporațiunile, institutele și organele bisericești;

m) conspirațiuni și conlucrări în contra întregității și constituțiunii bisericești;

n) corumperi la alegeri, precum și complicitate la acelea;

o) violarea secretului de oficiu;

p) purtarea nemorală și scandaloasă, aptă de a compromite poziția oficioasă a inculpatului;

r) condamnarea prin sentință ridicată la valoare de drept din partea judecătorilor penale pentru crime ori delicte difamante.

C. Pedepse disciplinare.

§. 4. Pentru transgresiunile înșirate în §-ul 2 *a-f*, se aplică în calea ordinii, fără procedură disciplinară pedepsele următoare:

a) admonițiune;

b) infruntare;

c) amendă respective pedeapsă în bani până la 100 coroane.

În contra aplicării acestor pedepse în calea ordinii nu se admite remediul de drept.

§. 5. Pentru delictele înșirate în §. 3. *a-r* se aplică următoarele pedepse:

a) amendă până la 10% a salariului respective a tuturor emolumentelor, care în caz de neplătire se schimbă în suspendare dela oficiu și o parte de beneficiu pe un timp anumit amăsurat pedepsei bănești;

b) lipsirea de drept la adaus cunincuenal pe timp anumit ce nu poate trece peste 2 ani;

c) detragerea competențelor personali a învățătorilor dirigenți;

d) suspendarea dela oficiu și dela beneficiul întreg sau numai în parte pe un timp anumit;

e) amovarea din oficiu și din postul ce-l ocupă;

f) eschiderea temporală ori definitivă din sinul candidaților pentru serviciul bisericesc sau școlar;

g) eschiderea temporală din sinul corporațiunilor bisericești;

h) destituire necondiționată, adică lipsire totală de dreptul de a mai putea ocupa post bisericesc, școlar sau epitropesc în mitropolie;

i) lipsire pentru totdeauna de caracterul oficial și de dreptul la penziune.

D. Organele îndreptățite a aplica pedepsele și a ordina cercetarea.

§. 6. Pentru transgresiunile înșirate în §. 2 lit. *a)* și *b)* protopresbiterul față de subalterni poate aplica pedepsele prescrise în §. 4 lit. *a)*, *b)*, și pedeapsa de sub *c)*, până la 20 coroane.

§. 7. Pedepsele prevăzute în §. 4. le aplică în calea ordinii conzistorul eparhial, iar în caz de urgență prezidentul aceluia.

§. 8. Cel ce în decurs de 3 ani a fost pedepsit în calea ordinii de 3 ori pentru transgresiune și în decursul aceluia timp săvârșește iarăș asemenea transgresiuni, are să fie urmărit în calea disciplinară pentru delict și pedepsit conform §-ului 5.

§. 9. Pentru delictele înșirate în §. 3 este îndreptățit a ordina cercetare disciplinară:

a) în contra persoanelor de manipulațiune și de cancelarie prezidentul oficiului respectiv;

b) Conzistorul eparhial ori prezidentul aceluia în contra tuturor organelor, funcționarilor și persoanelor supuse jurisdicțiunei sale;

c) Conzistorul metropolitan ori metropolitul în contra asesorilor și funcționarilor aplicați la conzistorul metropolitan.

E. Prescripțiunea

§. 10. Transgresiunile prevăzute în §. 2 să prescriu în 6 luni dela săvârșirea aceloră respective dela ajungerea la cunoștința forului competent.

§. 11. Delictele disciplinare prevăzute în §. 3 să prescriu și nu mai pot fi urmărite după 3 ani dela săvârșirea aceloră sau dela ajungerea la cunoștința forului competent. Dacă în acest restimp inculpatul n'a săvârșit alt nou delict disciplinar și dacă inculpatul nu este în continuitatea săvârșirii delictelor.

De cumva însă delictul învoalvă crimă după legile criminale ale statului, atunci nu se poate privi de prescripțiune până ce n'a intrat prescrierea după legile criminale ale statului.

Prescripțiunea normată în legile statului nu este obligătoare pentru biserică în caz dacă inculpatul a săvârșit fapte, cari îl disqualifică de a mai putea împlini funcțiuni sacre.

Cap. II.

A. Forurile judecătorești.

§. 12. Forurile judecătorești disciplinare sânt:

I. Ca foruri de prima instanță:

a) scaunul protopresbiteral, în cauzele ce i-să concred din partea conzistorului eparhial (§. 33 p. 3 din statutul organic);

b) Conzistorul eparhial;

c) prezidiul în cazurile prevăzute în §. 11 p. a) al acestui regulament;

d) comisiunea disciplinară a conzistorului metropolitan în cazul §. 11 litera c);

II. Foruri de a doua instanță:

a) Conzistorul eparhial în cauzele, în cari scaunul protopresbiteral judecă în prima instanță;

b) Conzistorul mitropolitan în toate cauzele în cari conzistorul eparhial judecă ca for de prima instanță;

c) plenul conzistorului metropolitan, în cazul când a judecat ca primul for comisiunea disciplinară a aceluia.

B. Regularea competenței.

§. 13. Conzistorul prevede și judecă cauzele disciplinare de pe teritoriul jurisdicțiunii sale:

a) în ședință plenară asupra asesorilor conzistoriali mireni, secretarului mirean, fiscalului, defenzorului matrimonial, funcționarilor dela cassă și a membrilor corporațiilor protopresbiterale și parohiale pentru faptul și omisiunea săvârșită în calitatea lor ca atari;

b) în senatul bisericesc asupra preoților ori în ce funcțiune, protopresbiterilor, profesorilor de teologie, catihetilor și candidaților de preoți;

c) în senatul școlar asupra profesorilor dela institutele medii și pedagogice, învățătorilor, învățătoarelor și candidaților de profesori ori învățători;

d) în senatul episcopesc asupra membrilor episcopilor protopresbiterale și parohiale.

C. Cauzele eschiderii dela funcționare ca judecător și delegarea altui for.

§. 14. Nu pot funcționa ca judecători:

a) cei înrudiți cu inculpatul până la al șaselea grad de sânge sau al patrulea grad de cuscrenie, sau să afiă cu inculpatul în legături de adopțiune, tutelă sau curatelă;

b) ceice sânt în dușmănie sau în proces cu inculpatul;

c) martorii în cauzele în cari au depus mărturisiri esențiale;

d) apărătorii și reprezentanții inculpatului, precum nici arătătorul (acuzatorul) sau reprezentantul aceluia, nici fiscalul conzistorial, ca reprezentantul acuzei;

e) cei cari au concurs cu votul lor la deschiderea cauzei în instanță inferioară;

f) comisarul de investigațiune în cauză.

Membrii forurilor, cari cad sub dispozițiunile acestui §. sânt îndatorați a se însinua ca atari la prezidentul forului.

§. 15. Inculpatul are drept a pretinde eschiderea acelor membri ai judecătoriei dela funcționare ca judecători, față de cari poate dovedi, că subversează una dintre cauzele enunțate în §-ul precedent. Această o rezolvă forul competent, iar în contra deciziunii nu să admite recurs.

Dacă din cauzele susnumărate ar fi eschiși a funcționa ca judecători, ori s'ar afla din acte, că sânt bănuți de interesați sau preocupați atâția membri ai forului respectiv, încât numărul celor neacceptio-

nați nu ar fi deajuns pentru a aduce hotărâri valide, la cerere ori din oficiu urmează delegarea altei judecătorii de aceeaș categorie.

§. 16. Delegarea altei judecătorii față de scaunul protopresbiteral deja incredințat, o dispune conzistorul eparhial, iară față de conzistorul eparhial, conzistorul metropolitan, în caz de urgență, mitropolitul.

§. 17. Forul delegat urmărește întreaga procedură dela început, având a tracta cauza cu observarea tuturor regulilor de procedură. Iar hotărârile sale le imanează inculpatului pe calea forului competent al respectivului.

(Urmează).

Inmormântarea presbiterului Ioan Bontilă din Lugojel

Luni în 2/15 Noemvrie c. am avut durerea să petrecem la cele vecinice pe unul dintre cei mai agili păstori sufletesti din tractul protopresbiteral al Lugojului, pe adânc regretatul *Ioan Bontilă*, paroh în Lugojel.

Răposatul în Domnul a păstorit turma sa cuvântătoare din aceasta frumoasă comună timp de 46 ani. Născut din părinți lugojeni, a absolvat studiile secundare în Lugoj, iar după aceea a ascultat cursurile teologice românești din Vârșeț și pe urmă să hirotoni întru presbiter prin fericitul episcop Ioan Popasu, care tocmai pe atunci își ocupase scaunul reactivatei episcopii a diecezei Caransebeșului. În decursul activității sale preoțești de aproape o jumătate veac, răposatul în Domnul în validitatea bunelor lui ipoteziuri nutrite pentru păstoria conștientioasă a turmei sale și preste tot pentru interesele bisericești și ale neamului adeseori avu durerosul prilej să țină piept cu diferite organe administrative. Avea adevărat un caracter firm și din concluziile lui nu ceda.

Inmormântarea s'a făcut cu mare pompă și deosebită evlavie. La orele 9 a. m. osemintele decedatului au fost transportate din casa mortuară în frumoasa biserică, unde s'a celebrat sfânta liturgie din partea protopresbiterilor Const. *Chevereșan* (Tapia) și Ioan *Furca* (Dragomirești). Răspunsurile liturgice le-a executat corul bisericesc din Lugojel sub conducerea învățătorului Iuliu *Ioanovici* (Jena) care înlocuise pe dirigintele Petru P. Costescu. Inv. în Lugojel, ginerele răposatului. Biserica și curtea ei erau îndesuite de credincioșii din comună și împrejurime. Terminându-să sfânta liturgie să începe progredbania preoților mireni celebrată cu multă pietate de P. O. D. Dr. Gheorghe *Popovici*, protopresbiter, azistat de presbiterii Ioan *Chevereșan* (Lugojel), Nic. *Groza*, sen. (Gavojdia), Simeon *Blaiovan* (Hodos), Constantin *Chevereșan* (Tapia), Ioan *Furca* (Dragomirești), Eugen *Căltun* (Härmădia), Dim. *Soceneanțu* (Lugoj). Din. *Lupea* (Jena), Nic. *Șoșdean* (Lugojel). Romul *Săndru* (Zgribești) și de diaconii Mihail *Gaspar* și Gheorghe *Joandrea* din Lugoj. Frumoasele stihiri, ca: „Fraților, aduceți-vă aminte de dragostea mea, le-a cântat dl Ioan *Vidu*, inv. în Lugoj. La sfârșitul actului funebru pro-

topresbiterul Dr. G. Popoviciu ține o frumoasă cuvântare panegirică, în care descrie meritele răposatului pe terenul bisericesc, școlar și național și pe urmă încheie cu iertăciunile îndatinete.

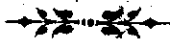
Pierderea decedatului o deplânge neconsolabilă soție, fiul Romul Bontilă, inv. în Iancahid (com. Torontalului) și fca Emilia, măr. Petru B. Costescu, inv. în Lugojel și alte rudenii.

Fie-i țărâna ușoară și amintirea vecinică!

Părintele *Emilian Micu*, preot în Vlaičovăț, neobositul scrutător de cărți și documente istorice naționale românești a răposat în Domnul.

Fie-i memoria binecuvântată.

Correspondentul.

Apel

„Reuninnea sodalilor români din Cluj“, în adunarea sa generală dela 28 Martie n. 1909, a hotărât, ca „Fondul de 20 fileri“, cu care comitetul a surprins-o, și a căror menire este ajutorarea în caz de mizerie și lipsuri mari a văduvelor și orfanilor de meseriași, foști membrii ai acestei reuniuni, să se numească: „Fondul de 20 fileri. Dr. Grigoriu Silași“. Credem, că tuturor acelor, cari înțeleg însămnătatea tovarășiilor de felul reuniunii noastre, cari doresc înaintarea și bunaorganizarea clasei noastre mijlocii și sânt pătrunși de însămnătatea și lipsa ei de întărire; precum și tuturor acelor intelectuali ai noștri, cari simțesc în sufletele lor datorința de a contribui la scoaterea din negura uitării a unui bărbat de inimă, fruntaș al neamului nostru și dascăl al scrisului românesc, *Dr. Grigoriu Silași*, fost profesor de limba și literatura română la universitatea din Cluj — le dăm un plăcut prilej de a contribui deodată spre două scopuri nobile.

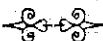
Apelăm la toate inimile generoase, ca să binevoiască a contribui cât de puțin în folosul „Fondului de 20 fileri-Dr. Grigoriu Silași“ ajutând prin aceasta de o parte o reuniune alcătuită din clasa noastră mijlocie, atât de nesocotită până acum, și contribuind în aceeaș vreme la cuvenita și datorita reînviere a pomenirii unui fruntaș bărbat al neamului nostru *Dr. Grigoriu Silași*, care să fie o pildă călăuzitoare de dragoste de neam și de interesare vie pentru toate cauzele lui mari. Generoasele contribuiri și ofertele făcute spre acest scop, ne rugăm să să trimită la adresa casariului reuniunii noastre: *Mihail Radu — Kolozsvár str. Jokai Nr. 2.*

Pentru comitetul „Reuniunii sodalilor Români din Cluj“.

Cluj, la 31 Octomvre n. 1909.

A. Pora
secretar

Eugen Pop Păcurariu
președinte.

Mulțămită publică

(Continuare)

Nr. curent 54. Nr. colectei 380. Sofia Preda, econoamă Batesci 40 f. Savia Milastean, econ. 30 f. Iulca Draghicioni, econ. 30 f. Dionisie Ionuționi econ. 30 f. Solomie Curtean, econ. 20 f. Persida Popescu, econ. 20 f. Ion Cernescu, econ. 20 f. Pascu și soția Iinca, econ. 40 f. Maria Costa, econ. 20 f. Lupu și soția Iulca econ. 40 f. Iolia Pascu, econ. 20 f. Donise Suciuc și mama sa Solomia 40 f. Partenie Cernescu, econ. 20 f. Samson Draghicioni, econ. 20 f. Persida Cernescu, econ. 20 f. Ana Cernescu, econ. 20 f. Nr. curent 55. Nr. colectei 383. Oficiul parohial din Botinești: Virgiliu Lugoșan 40 f. Nicolae Nedesf, econ. 40 f. Biserica gr. ort. rom. 2 c. Dumitru Nicolaescu, econ. 60 f. Ion Miclaescu, econ. 60 f. Samson Tergovan, econ. 20 f. Teodor Bomba 40 f. Nicolae Iorgovan 20 f. Nicolae Oprescu 20 f. Toma Tomescu 40 f. Nicolae Iorgovan 10 f. Teodor Mihoc 20 f. Samson Olariu 10 f. Nr. curent 56. Nr. colectei 140. Biserica gr. ort. rom. din Ciorda 10 c. Nicolae Otonoga, preot 5 c. Dimitrie Lazar, econ. 2 c. Pau Arjoca, econ. 1 c. Adam Lazar, econ. 1 c. Nicolae Ifcu, econ. 2 c. George Borai, econ. 2 c. Nr. curent 56. Nr. colectei 140. Ianăș Iova, econ. Ciorda 1 c. Nr. curent 58. Nr. 1-a Conzisoriu diecezan Caransebeș, 200 c. Nr. curent 59. Nr. colectei 1-a P. S. S. Nicolae Popea episcop 300 c. L. P. Cuvioșia Sa Filaret Mista, arhimandrit 200 c. Dr. Iosif Traian Badescu, sec. cons. 40 c. Aurel Moaca, asesor cons. 40 c. Nr. curent 60. Nr. colectei 248. Biserica gr. ort. rom. din Maceova 5 c. Nicolae Munteanu, epitrop 2 c. George Jurma, epitrop 1 c. Nicolae Mateiuc, econ. 40 f. Ioan Andraș, econ. 60 f. Nr. curent 61. Nr. colectei 222. Oficiul parohial Prilipeți 10 c. Nr. curent 62. Dna Marta Tămășal Vraia 500 c. Nr. curent 63. Nr. colectei 203. Oficiul parohial Globu-Craiova: Biserica gr. ort. rom. 5 c. Zaharie Popoviciu, preot 2 c. Nr. curent 64. Nr. colectei 196. Biserica gr. ort. rom. Cuptoare 2 c. Biserica gr. ort. rom. filia Crușoveț 2 c. Ioan Trailoviți, preot Cuptoare 2 c. Cu tas separat Cuptoarea și Crușoveț 1 c. 80 f. Ioan Vasilescu 40 f. Nr. curent 65. Nr. colectei 145. Biserica gr. ort. rom. din Iertof 6 c. Teodor Panciovan, preot 5 c. Cornel Panciovan, preot 5 c. Panta Varadean, agr. 1 c. Toma Das, agr. 1 c. Toma Lungu agr. 2 c. George Banu, agr. 20 f. Iancu Sava, agr. 3 c. Petru Laza, agr. 1 c. Vasilie Murgu, 2 c. Ion Vărădean 20 f. Cu tasul s. bis. 1 Ian. 1908 4 c. Nr. curent 66. Nr. colectei 181. Biserica gr. ort. rom. din Mald n 30 c. Corul bisericesc din Maidan 20 c. Nr. curent 67. Nr. colectei 333. Petru Cherla, preot Banloc 1 c. Nicoeae Ion, inv. 20 f. Nr. curent 67. Nr. colectei 333. Filip Pop, preot Banloc 1 c. Simion Miu 20 f. Nicolae Nedesf, 1 c. Petru Borcan, inv. 1 c. Iosif Marta, econ. 90 f. Ivanov Popoviciu, econ. 20 f. Daniil Strizul, econ. 20 f. George Marta, econ. 20 f. Traiță Chiu, econ. 20 f. Tanasie Adam, econ. 10 f. Ilie Sult, econ. 40 f. George Chincosu 20 f. Teodor Petcu, preot 1 c. Oficiul parohial Banloc 10 c. Nr. curent 68. Nicolae Proștean, adv. Lugoș 50 c. Nr. curent 69. Nr. colectei 146. Biserica gr. ort. rom. Iladia 50 c. Albu Adam, preș. com. par. 5 c. Iosif Ania, preot 2 c. Simeon Luca, preot 5 c. Pau Moise, crâșnic 1 c. Ion Sârbu, jude 1 c. Sima Ania, econ. 5 c. Stefan Moise, econ. 2 c. Adam Corcan, epitrop 1 c. Serafin Teicu, epitrop 1 c. Ilia Luca, epitrop 1 c. Ion Luca, econ. 1 c. George Rugaci, econ. 1 c. Pavel Murgu, econ. 1 c. Ion Tepenue, econ. 1 c. Dimitrie Corcan, econ. 5 c. Arcadie Giulan, v. not. 2 c. Pavel Luca, comerciant 1 c. P. Juca, comerciant 1 c. Ion Teicu comerciant 1 c. Nr. curent 70. Nr. colectei 400. S. biserică din Bucoveț 2 c. Alexandru Popovici, preot 1 c. Manasie Bălan, comerciant 40 f. Ianăș Vasilion, econ. 20 f. Ionic Dragoescu, jude com. 20 f. Ioan Bumba, epitrop 40 f. Ilie Radulescu, econ. 20 f. Ioan Terfaloga, inv. 60 f. Nr. curent 71. Nr. colectei 151. Biserica gr. ort. rom. din Nicolintul-mic 15 c. Sofronie Avramescu, paroh 10 c. Nr. curent 72. Nr. colectei 246. Biserica gr. ort. rom. Illova 4 c. Nicolae Jurca, preot 4 c. Maria Jurca soția preotului 4 c. Petru Bona, econ. 1 c. Iovan Gurgu, econ. 10 f. Eftimie Gurgu, econ. 10 f. Andrei Bona, econ. 10 f. Petru Ienea, econ. 10 f. George Bona, econ. 2 f. Matei Isac, econ. 10 f. Petru Gergeu, econ. 4 f. Anuța Mura, econ. 4 f. Mihut Bona, econ. 20 f. Ginea Isac, econ. 4 f. Ioan Bona, econ. 6 f. Mateiu Isac, econ. 10 f. Ioan Bona, econ. 10 f. Vasilie Isac, econ. 10 f. Maxin Bona, econ. 10 f. Adam Isac, econ. 8 f. Zaharie Gurgu, econ. 10 f. Ioan Bona, econ. 28 f. Oprița Bona, econ. 20 f. Ilie Bona, 10 f. Antonie Gurgu, econ. 4 f. Iosif Ienea, econ. 4 f. Damian Isac, econ. 20 f. Pavel Isac, econ. 10 f. Ilie Popoviciu, econ. 40 f. Nr. curent 72. Nr. colectei 246. Ianăș Isac, econ. Illova 20 f. Ivan Muran, econ. 30 f. Andreiu Muran, 10 f. Vasilie Bona, econ. 10 f. Ilie Bona, econ. 10 f. Ianăș Bona, econ. 20 f. Ioan Bona, econ. 20 f. Maria Bona, econ. 10 f. Vasilie Bona, econ. 20 f. Damaschin Ienia, econ. 40 f. Mihai Ienia, econ. 10 f. Ilie Bot, econ. 40 f. Petru Bona, econ. 10 f. Nicolae Bona, 10 f. Pavel Bona, econ. 10 f. George Bona, 30 f. Martin Stoica, econ. 10 f. Iosif Mura 2 f. Zaharie Isac, 8 f. Nicolae Popa, econ. 10 f. Petru Mura, econ. 10 f. Iacob Stoica, econ. 20 f. Solomia Giurgius, econ. 10 f. Nr. curent 73. Nr. colectei 191. Biserica gr. ort. rom. Borloveni-noi 5 c. Matei Molin, epitrop 20 f. Zaharie Boldiov 20 f. Nr. curent 74. Nr. colectei 326.

Biserica gr. ort. rom. din Șipet 10 c. Teodor Cioloca, paroh 10 c. Maria Cioloca, preoteasă 10 c. Nr. curent 75. Nr. colecte: 211. Nicolae Coca, inv. Putna 1 c. George Baderca, I. codrean Mehadica 20 f. Costantin Șandru, privatist Mehadica 40 f. George Coca, econ. 1 c. Pavel Șandru, econ. 10 f. Dimitrie Șandru, econ. 40 f. Iosif Șandru, econ. 20 f. Simeon Draghiciu, episcop 20 f.

(Urmează)

Știri

Mandatar mitropolitan. I. P. C. Sa părintele arhimandrit **Filaret Musta** e încredințat a conduce alegerea de episcop, ce va avea loc la 21 I. c.

Conzistorul mitropolitan s'a ținut în Sibiu Marți la 3 I. c. spre a lua măsurile necesare pentru executarea hotărârilor congresului național bisericesc ținut la 1 Octomvre a. c.

Sânțire de biserică Luni în 26 Octomvre s'a sântit biserică din Satmic prin Prea On. Domn Dr. *George Popovici*, protopresbiterul Lugojului, azistat de 7 preoți. Tot atunci s'a sântit și steagul „Reuniunii de cântări a plugarilor“ din acea comună și s'a dat concert și teatru.

Parastas pentru odihna sufletului răposatei regine *Elisaveta* s'a ținut Vineri în 6/19 I. c. A pontificat parohul *Ioan Stoian* azistat de preoții *Gheorghe Petrescu* și *Gheorghe Buru*, iar la parastas au luat parte corpul profesoral și elevii dela institutul teologic-pedagogic, apoi elevii români dela gimnaziul, școala civilă de stat; învățătorul, învățătoarea cu elevi dela școala populară română și directorul școlii populare de stat cu elevii.

Himen: Dl *Iosif Mircea*, teol. abs. și ales preot în comuna Sacoșul-unguresc, își serbează cununia în 8/21 Noemvre cu amabila D-șoară *Lucreția*, fca harnicului preot rom. *Nicolae Martinovici* din Topolovețul-mare. Felicitările noastre.

Judecata dreaptă a unui sclav negru. * Un colonist în America avea un sclav negru slab și bătrân și care nu mai era de niți o treabă. Colonistul voind să scape de el îi zice: „Sambo (numele negrului), m-ai servit cu credință și pe mine și pe tatăl meu și așa voiesc acuma a-ți da libertatea să fi și tu domn peste capul tău“. „O, nu mașă“ îi zice negrul „dumneata ai mâncat carnea, cuvine-să acum să mănânci și oasele“.

A fost . . . . * Carol XI reg. Svediei († 1697) a fost citat la un jude sătesc cu numele Budeus, pentru că curtenii lui luaseră livada unui țăran. Carol primește citația și împreună cu apărătorul său merge în persoană la Troza, unde era locul de pricină. După ce fură toți ascuțați, regele perdu procesul; dar el nu murmură, ci îndată numi pe judele conștientos jude districtual.

Cronica literară și culturală

La București va apărea o nouă revistă literară cu numele „Cumpăna“, cu colaborarea esclusivă a dlor Sadoveanu, Iosif, Anghel și Chendi. Ne bucurăm din toată inima de admirabila înfrățire a celor mai de frunte condeie din generația scriitorilor noștri tineri de azi. Ea va readuce, de sigur, mult dorita cumpăna dreaptă și buna orientare de pe vremuri, cea din primii trei ani ai „Sămănătorului“, în mijlocul desorientării mari și stricăcioase ce domină azi în cele mai multe din grupările noastre literare. Timpul și formatul apariției nu ni-e cunoscut încă, ci numai abonamentul: 16 cor. pe an.

* Trimise de preotul N. Jurca din Cireș.

Ramurile (19—20) fraților craioveni se disting și de astădată de atâtea alte reviste cu sumare de clacă, prin reușita câtorva bucăți literare frumoase ca „Cântecul“ dlui Topârceanu, „Scrisorile“ dlui Boteni și povestea „Floarea Florilor din dafin“ de dl. N. Dumitrașcu.

Dela sărbările împreunate cu sfințirea bisericii renovate din Orade, ne-am ales cu cuvântarea ocazională caldă a părintelui vicar Mangra și cu conferința asesorului Gh. Tulbure despre „Curentul țărănesc în literatura noastră de azi“ spusă „într'un grai dulce ca un fagure de miere“.

Vesela schiță „Socrate“ din „Convorbirile Literare“ (nr. 10.) e una dintre cele mai reușite ale scriitorului I. Bassarabescu. În aceeaș revistă începutul dramei: „Noaptea învierii“ a dlui Herz, cu subiectul luat din viața socială a păturii culte din București, studiul profund și serios despre „Faust“ al poetului P. Cerna, amintirile învățatului Urban Iarnik și câteva rânduri sincere pentru adormirea neșteptată și așa de timpurie a bietului A. Baltazar. Cronicile artistice, economice, școlare și dramatice, apoi un răvaș din Bucovina: Îndărăt — spre școală, se citesc cu o ade-vărată mulțămire și plăcere.

Pentru bibliotecile noastre sătești, puține ce le avem, recomandăm povestea „Zmei și Zâne“ a folkloristului vestit Artur Gorovei, apărută în Biblioteca populară Socec din București. Prețul 55 fil. v.

„Luceafărul“ Nr. 22 are următorul Sumar: Al. Ciura, Ghită. Maria Cuntan, Căntece (poezie). M. S. Rîmniceanu, O pedeapsă. I. U. Soricu, Serenadă (poezie). T. Murășan, A plecat în lume (poezie). E. Lovinescu, Grigore Alexandrescu. N. G. Cronică bucureșteană: Loteria de stat. Dări de seamă: G. Rotică: Poezii (Oct. C. Tăslăuanu). Cronică: Titu Maiorescu. Nic Teclu. Un om fără pereche. Biserica românească ort. din Cacova (Bănat). Biblioteca pentru toți. Ilustrațiuni: Sculptorul Iordănescu: Imnul orbilor Eugenia Iordănescu: Efect de toamnă. Biserica veche din Bistra sau „biserica lui Aron“. Biserica ort. română din Cacova (două vederi).

Concurs

Pentru ocuparea postului de *capelan* în parohia de clasa I din comuna **Mărul**, protopresbiteratul Caransebeșului, să scrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele:

1. $\frac{1}{3}$ din sesiunea parohială în complex de 35 jug. 762 □ m.
  2. $\frac{1}{3}$ din birul parohial dela circa 350 familii câte 1 cor. 12 bani de familie.
  3. $\frac{1}{3}$ din stola uzată dela boteze, cununii și înmormântări.
  4. $\frac{1}{3}$ parte din venitele accidentale, cari fac 50 cor.
- Cu privire la cortel întrucât alegândul capelan nu s'ar întelege cu parohul a locui împreună, se va îngriji singur de cortel. Reflectanții vor avea a înainta petițiunile lor de concurs P. On. Oficiu protopresbiteral în Caransebeș, de unde vor primi și informațiuni detaliată.

1—3 [61]

Comitetul parohial

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Să escrie concurs pentru ocuparea postului de *invățător* la școala confesională gr. or. română din **Cerna**, protopresbiteratul Buziașului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană” cu următoarele.

Emolumente:

1. Salar în bani dela sfânta biserică până când va fi școala confesională 400 cor.
2. Salar în bani din pământul școlar tot până când va fi școala de caracter confesional 200 cor.
3. Salar în bani din repartiție 400 cor.
4. Scripturistica 10 cor.
5. Pentru conferință 20 cor.
6. Cortel în natură și grădină.
7. Dela înmormântări unde va fi poftit conform uzului din comună.
8. Cvinevenale conform dispozițiilor cuprinse în § 2 și 3 al art. de lege XXVII din anul 1907 cu începerea dela ocuparea postului.

De încălzirea salei de învățământ să va îngriji comuna bisericască.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară în cântările bisericești. Preferiți vor fi aceia, cari vor avea 4 clase gimnaziale sau civile și sânt în stare să instrueze și să conducă cor vocal bisericesc. Pentru servicii le prestate în alte comune, comuna bisericească nu acordă nici un emolument. Recurenții au a-și subșterne recursele Prea On. Oficiu protopresbiteral din Buziaș, fiind adresate comitetului parohial din Cerna, apoi a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sft. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare, dar nu în ziua de alegere.

Cerna din ședința comitetului parohial ținută în 6 Octomvrie st. v. 1909. 3—3 [58]

Alexandru Ioanoviciu m. p.
preș. com. par.

Toma Sfetcu m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual *Ioan Peza* m. p.

Devenind postul de *invățător* vacant prin abdicarea învățătorului Spasoe Crâsta, care abdicare s'a luat la cunoștință din partea Ven. Con. diecezan dđto 23 Sept. 1909 Nr. 5859. Sc. să escrie de nou concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător la școala conf. gr. or. română din com. **Gherman** cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele:

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. 3 jughere a) 1600 st. □ pământ arător în preț de 120 cor.
3. Cortel liber cu grădină pentru legumi.
4. Pentru conf. și adunarea generală 20 cor.
5. Scripturistica învățătorescă 10 cor.
6. Dela înmormântări și parastas câte 1 cor.
7. 2 st. □ adică 8 □ m. lemne pentru învățător, care le aduce comuna, pentru sala de învățământ asemenea îngrijește comuna bis. cu 2 st. □ ad: 8 □ m.

Salarul învățătoresc dela 1 Iulie 1910 să va întregi conform Art. de lege XXVII 1907 la suma de 1000 cor.

Învățătorul ales este îndatorat a purta cantoratul în și afară de bis., a instrua elevii în cântările bis., a purta agendele notariale în comitet și în sinodul parohial fără altă remunerațiune, a face socotelele bis. și cult pentru care va primi o remunerațiune de 20 cor.

Pentru servicii prestate nainte în alte comune, nu i-să acordă alesului nici un emolument. Toate dările după venitele de mai sus le suportă învățătorul ales.

Ca recurent să admit cari sânt destoinici cântăreși și harnici pentru conducerea corului.

Alesul învățător după întărirea din partea Ven. Con. diecezan este deobligat a ocupa postul în decurs de 14 zile.

Recurenții au să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare în s. bis. spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare, cu incuviințarea protopresbiterului tractual.

Doritorii de a ocupa acest post au a trimite recursele adresate com. parohial din Gherman (German) Prea On. Of. protopresbiterul în Vârșet.

Gherman din ședința com. paroh. ținută în 28 Sept. 1909.

3—8 [57]

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine *Traian Oprea* protopresbiter.

Să escrie concurs, conform grațioasei ordinațiuni a Venerabilului Conzistoriu diecezan dđto 6/19 Iulie Nr. 3370 Șc. ex 1909, pentru ocuparea postului *invățătoresc* de clasa II. din comuna **Cacova**, protopresbiteratul Oraviței, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Redactor responsabil: **Dr. Iosif Olariu.**

Emolumentele:

1. Salar fundamental 1000 cor.
2. Paușal de cuartir 200 cor.
3. Paușal de scripturistica 20 cor.
4. Paușal de conferință 40 cor.
5. Paușal de cantorat 40 cor.

Pentru prestațiunile făcute în altă comună, alesul învățător nu capătă nici o retribuțiune.

Concurenții, cari doresc a ocupa acest post, sânt poștiți a-și subșterne recursele lor instruate cu toate documentele conform statutului organic și a regulamentelor existente prin Prea Onoratul Oficiu protopresbiteral din Oravița adresate comitetului parohial din Cacova.

Dela recurenți să cere să poarte cantoratul în și afară de biserică și pe lângă aceasta contabilitatea de cult și bisericească.

Concurenții sânt poștiți să se prezenteze în vre-o Duminică ori sârbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântarea bisericească. 2—3 [59]

Ioan Oprea m. p.
președ. com. pbroh.

Valeriu Dabiciu m. p.
notar com. paroh.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

În urmarea repaosării fostului preot George Popovici, devenind vacant postul de *preot* în parohia de clasa II în comuna noastră **Vlaicoveț**, să escrie concurs pentru ocuparea acestui post, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană” pe baza incuviințării Venerabilului Conzistoriu diecezan dđto 13 Iunie 1909 Nr. 3677 ex 1909.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Una sesiune parohială de 32 jugere pământ arător, după care alesul preot are a suporta toate sarcinile publice.
2. Un intravilan și estravilan (fără casă parohială). Deci alesul preot are a se îngriji de locuință.
3. Birul și venitul uzitat.

Reflectanții cu calificațiune pentru parohie de clasa a II. au a-și subșterne recursele cu documentele prescise adresate Comitetului parohial, Prea Onoratul Domn protopresbiter Traian Oprea în Vârșet.

Recurenții au a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu prealabila incuviințare a Prea Onoratul Domn protopresbiter tractual, însă nicidecum în ziua de alegere.

Vlaicoveț din ședința comitetului parohial ținută la 27 Septembrie 1909. 2—3 [60]

Ioan Ureche
președ. com. par.

Ioan Matusă
not. adhoc.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea*, protopresbiter

„Minerva“

Compactor Vasilie Damian

Caransebeș, în edificiul institutului teologic-pedagogic.

Primește spre efectuare tot soiul de legături dela cea mai fină până la cea mai luxoasă; anume **Evangelii simple și în lux**, cartea donatorilor sf. biserici, protocoale, cărți de biblioteci, cutii etc., cu prețuri foarte moderate.

Pentru biblioteci bisericești și populare fac prețuri foarte reduse.

Cu deosebită stimă

Vasilie Damian
legător de cărți.

7—10 [3]